

на профілактика опортуністичних інфекцій. Великий інтерес викликають питання психологічної підтримки ВІЛ-інфікованих та їхніх близьких, альтернативної і нетрадиційної терапії, симптоматичного лікування і ведення хворих у термінальний період.

У цілковитій відповідності з темпами поширення епідемії ВІЛ-інфекції в загальній популяції росте кількість випадків захворювання у жінок репродуктивного віку, що порушує багато проблем, пов'язаних із профілактикою передачі ВІЛ від матері до дитини, а також подальшого ведення дітей, народжених ВІЛ-інфікованими жінками. Тому особливо актуальною є інформація, викладена у главах «ВІЛ-інфекція у

жінок» і «ВІЛ-інфекція у дітей».

Епідемічне поширення ВІЛ-інфекції є джерелом етичних і юридичних проблем, що стосуються не тільки кожної людини та взаємин між людьми, а й інтересів держави. Тому питання, викладені в главах VIII «Біоетичні та юридичні проблеми ВІЛ-інфекції» і IX «Профілактика ВІЛ-інфекції», викликають великий інтерес у читачів.

Безумовним достоїнством монографії є багатий ілюстративний матеріал, поміщений на кольоровій укладці. Додатки містять корисну і важливу інформацію, що стосується законодавчої бази, яка регламентує державну політику і медичні аспекти ВІЛ-інфекції, у

повну характеристику лікарських препаратів, що використовуються для її лікування.

Монографія В. М. Запорожана і М. Л. Аряєва «ВІЛ-інфекція і СНІД» є надзвичайно актуальним, своєчасним виданням, що відкриває доступ лікарям України до невідомої раніше інформації, допомагає проводити на сучасному рівні діагностику ВІЛ-інфекції, організувати профілактичні кампанії, здійснювати профілактику перинатальної передачі захворювання і лікування хворих.

**Керівник Українського
центру СНІДу,
заслужений діяч науки
і техніки України,
проф. А. М. Щербинська**

НА ТЕРЕНАХ ПОДВИЖНИЦЬКОЇ ПРАЦІ

**До 85-річчя академіка
Бориса Євгеновича ПАТОНА**

Двадцять сьомого листопада 2003 року виповнилося 85 років з дня народження президента Національної академії наук України академіка Бориса Євгеновича Патона.

Б. Є. Патон — видатний учений світового значення в галузі зварювання, металургії і технології металів. Він — автор багатьох основоположних досліджень і створених на їх основі високих технологій, талановитий науковець, видатний державний і громадський діяч. Йому притаманна над-

звичайна здібність передбачати перспективні тенденції розвитку науки, які відіграють вирішальну роль на певному етапі науково-технічного прогресу.

Борис Євгенович Патон продовжив справу, розпочату його батьком, одним із найвидатніших учених свого часу, засновником Інституту електрозварювання академіком Є. О. Патоном, ідеї якого він творчо розвинув і досяг нових вершин у науці.

Впродовж 50 років ювіляр очолює всесвітньо відомий академічний Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона. Під його керівництвом і при його безпосередній участі в Ін-

ституті проведено фундаментальні дослідження і досягнуто значних результатів у розробці прогресивних технологій нерознімного з'єднання й обробки металів та неметалів за різних умов у різних середовищах.

Фундаментальні дослідження Б. Є. Патона та його учнів у галузі взаємодії зварювальних джерел нагрівання з розплавленим металом заклали базу для створення нової галузі металургії — спеціальної електрометалургії.

Академік Б. Є. Патон першим у світі розпочав дослідження з використання зварювальних процесів у космічній технології, виконаних космо-

навтами як під час орбітальних польотів кораблів, так і за умов відкритого космосу, і був визнаним лідером у цій галузі.

За останнє десятиріччя коло наукових інтересів Патона-вченого розширилося за рахунок пошуку оригінальних медичних технологій і розробки унікальних зразків медичної техніки та інструментів. Під його керівництвом співробітники Інституту та вчені-медики створили новий спосіб з'єднання м'яких тканин організму, який нині широко впроваджений у хірургічну практику.

Понад 40 років Б. Є. Патон очолює Національну академію наук України, яка під його керівництвом перетворилася на один із найбільших наукових центрів Східної Європи, широко відомий у всьому світі, відіграла і продовжує відігравати важливу роль у житті суспільства і держави, розвитку науки й освіти, зміцненні обороноздатності та розвитку економіки України.

Найважливішим напрямком в організаторській діяльності Патона-президента став всебічний розвиток фундаментальних досліджень і створення на їх основі новітніх технологій для широкого промислового застосування, орієнтування академічних інститутів на цей шлях. Борис Євгенович приділяє постійну увагу комплексності та пріоритетності наукових досліджень з найважливіших проблем природничих, технічних і соціогуманітарних наук. Ініціатива Б. Є. Патона максимально залучити наукові установи до розв'язання виробничих та екологічних проблем на місцях проявилася в організації 7 регіональних на-

укових центрів, які охоплюють усі регіони України.

Нова сторінка у багатогранній діяльності Б. Є. Патона відкрилася у роки незалежної України. Як член Ради з питань науки і науково-технічної політики при Президенті України і Ради національної безпеки й оборони України він зробив великий особистий внесок в адаптацію Національної академії наук і всієї науки України до умов ринкової економіки. Як голова Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки він невтомно турбується про авторитет і престиж праці вчених, надаючи великого значення інноваційній діяльності, формуванню та вдосконаленню перших в Україні технопарків.

Академік Б. Є. Патон постійно турбується про наукову молодь, якій належить майбутнє, про залучення молодих талантів до наукової роботи в інститутах та аспірантурі. Він завжди поєднує підготовку молодих кадрів з пропагандою та реальним покращанням умов досить складної, але важливої для суспільства праці вченого.

Борис Євгенович докладає великих зусиль для збереження і розвитку міжнародного наукового співробітництва Академії, зовнішньоекономічних зв'язків її інститутів з діловими партнерами зарубіжних країн.

Водночас академік Б. Є. Патон є одним із засновників і впродовж 10 років незмінним президентом Міжнародної асоціації академії наук, яка об'єднує національні академії наук, а також низку провідних наукових центрів СНД.

Б. Є. Патон — почесний президент Міжнародної інженерної академії, член Академії Європи, почесний член Римського клубу, дійсний член Російської академії наук, іноземний член Шведської королівської академії інженерних наук, Національної академії наук Індії, академії наук і науково-технічних товариств багатьох інших країн.

Тривалий час Борис Євгенович поєднував напружену наукову діяльність з діяльністю на високих державних посадах заступника Голови Верховної Ради СРСР і члена Президії Верховної Ради України.

Повсякденна самовіддана подвижницька праця ювіляра відзначена численними науковими та державними нагородами і преміями, зокрема золотими медалями ім. М. В. Ломоносова і С. І. Вавилова, золотою медаллю ім. Л. Лозанна Асоціації металургів Італії, золотою медаллю ім. В. Г. Шухова Спілки інженерів і науково-технічних товариств Росії, золотою медаллю Всесвітньої організації інтелектуальної власності, срібною медаллю ім. Ейнштейна ЮНЕСКО. За великі заслуги Б. Є. Патон удостоєний Ленінської та Державної премій, двічі — високого звання Героя Соціалістичної Праці та Героя України, чотирьох орденів Леніна, орденів Трудового Червоного Прапора, Дружби народів, князя Ярослава Мудрого V ступеня.

Ректорат, колектив викладачів і студентів Одеського державного медуніверситету і редколегія журналу «Досягнення біології та медицини» щиро вітають Бориса Євгеновича з ювілеєм, зичать йому міцного здоров'я та подальших успіхів у його науковій і громадській діяльності.